

andra, söka tvist, gräl med hvarandra. *Sätta folk i h-et på hvarandra*, reta dem till tvist, gräl, oenighet. *Hafva hand i h. och knif på strupe*, se *Hand*. — Bildar en mängd sammansättningar, såsom: Mennisko-, Djurs-, Nöt-, Båfver-, Hufvudhår, m. fl. — 3) (bot.) a) Hårlik beklädnad på ytan af en växtedel. — b) *Veneris H*, ett släkte af Ormbunkarna. *Adiantum Capillus Veneris*. — *Ss. H-beväxt*, -full, -fallning, -kamning, -klippning, -lik, -lock, -lös, -rik, -rot, -spets, -test, -tofs, -tofva, -växt, -ända.

HÅRA, v. a. 1. 1) Rena från hårstrån. *H. smör*. — 2) Genom kalkning borttaga håren af en hud. — 3) *H. af sig* ell. *från sig*, säges om ett djur eller en hud, som släpper hårstrån ifrån sig, hvilka fastna på personer eller saker, som komma med dem i beröring. — *Hårande*, n. 4.

HÅRBAND, n. 5. 1) Band, som brukas att hobbinda, infläta uti eller smycka håret. — 2) Af hår flätadt band. — 3) Band, vanligen af siden, med påsydda hårtresser, som bäres af fruntimmer öfver pannan, kringom hufvudet.

HÅRBINDEL, m. 2. pl. — *bindlar*. Bindel, hvarmed håret hålles uppfäst eller slätt liggande på hufvudet.

HÅRBOLL, m. 2. Massa af hår, i form af en boll, som ofta träffas i magen på kreatur.

HÅRBORSTE, m. 2. pl. — *borstar*. Borste, som begagnas till hårets slätande och putsning.

HÅBRÄDDAD, a. 2. (bot.) Så kallas en växtedel, som har Kanthår (se d. o.).

HÅRBUCKLA, f. 1. Buckla (se d. o. 1.) af hår på ett menniskohufvud.

HÅRBÄRARE, m. 5. Ett släkte af infusionsdjur med hårlika bihang. *Trichoda Sol*.

HÅRD, a. 2. 1) a) Så kallas en fast kropp, då han gör starkt motstånd emot en på honom verkande kraft, så att hans delar endast med våld kunna flyttas ur sitt läge. *H. mark*, *botten*. *H-t bröd*. *I h-a klippan*. *H-t trä*, som ej med lätthet låter förarbeta sig, t. ex. ek. *H-t mynt*, redbart mynt. *H. hud*, tjock och fast. — *Mot-satser*: Mjuk, Lös. — b) *H.* brukas för öfrigt i vissa mer oegentliga uttryck, såsom: *H-t valten*, kallvatten (i motsats till sjövattnet). *H-t dricka*, något surnadt. *H-t lif*, förstoppning. — 2) (fig.) a) (om person) Känslolös, alltför sträng. *Vara h. emot någon*. *En h. menniska*, *husbonde*. — b) (om sak) c) Som innehåller, uttrycker, röjer känslolöshet, alltför öfverdrifven stränghet. *H-t hjerta*, *h. själ*, *h. karakter*.

H-t försarande, *handlingssätt*. *H. regering*. *H-a ord*. *Ett h-t svar*. *H. fordran*. *H-t straff*. *Det är h-t*, grymt, alltför strängt, orättvist, bedröfligt. — β) Som medförer fara, plåga, smärta, lidande, möda, besvär. *Ett h-t fall*. *H. köld*. *H-t väder*. *H-a tider*. *H-t är*, då lifsmedlen äro dya. *H. förlust*. *H-t fångelse*. *H. strid*. *H-t öde*, *vilkor*. *Ett h-t slag*, svår olycka, förlust. — *Syn. Se Svår*. — γ) *H-a ord*, *verser*, svåra att uttala. — δ) (jäg.) *H.* kallas en hund, som är oläragtig. — ε) (mål.) *aa*) Som röjer brist på harmoni. — *bb*) Starkare uttryckt, än man vanligen målar.

HÅRDAGAD, a. 2. Som behöfver sträng aga, för att låta rätta sig. *Ett h-t barn*.

HÅRBRÄND, a. 2. *H-t stål*, som har en betydlig grad af hårdhet, men är mycket skört.

HÅRDELIGEN, adv. Hårt, strängt. *H. straffa*, *tilltala*, *ansätta*, *förbjuda*.

HÅRDHET, f. 3. 1) Egenskapen att vara hård (både egentl. o. fig.). Jfr. *Hård*. — 2) Se *Hårdnud*.

HÅRDHJERTAD, a. 2. Som ej hyser deltagande känslor för andra.

HÅRDHJERTENHET, f. 3. Egenskapen att vara hårdhjertad.

HÅRDHÄND, a. 2. 1) Som har hårda händer. — 2) Som tar i, så att det gör ondt. — 3) (fig.) Sträng, känslolös, grym.

HÅRDKNUT, m. 2. Knut utan lycka och således svårare att upplösa.

HÅRDKOKT, a. 1. 1) Som ej lätt låter koka sig, behöfver mycken kokning. — 2) *H. ägg*, som kokat för länge, så att gulan blifvit för hård.

HÅRDLEKT, a. 1. Som i lek är allt för hårdhäänd.

HÅRDLIFVAD, a. 2. Som har hårdt lif, förstoppad.

HÅRDLÄST, a. 1. Se *Trögläst*.

HÅRDMUNT, a. 1. Se *Styfmunt*.

HÅRDMUNTHET, f. 3. Se *Styfmunthet*.

HÅRDNA, v. n. 1. Blifva hård. — *Hårdnande*, n. 4.

HÅRDNACKAD, a. 2. 1) (om person) Som ej lätt låter böja sig efter andras vilja; ytterst envis. — 2) (om sak) Ytterst svår att besegra, öfvervinna, genomgå, bestå. *Ett h-t motstånd*. *H. strid*. — *Syn.* (för begge bem.) *Se Envis*.

HÅRDNACKENHET, f. 3. Egenskapen att vara hårdnackad. — *Syn. Se Envishet*.

HÅRDNAD, m. sing. Hård svulst på något ställe af kroppen.

HÅRDRAGA, v. a. 3. (böjes som *Draga*) 1) *Draga* vid håret. — 2) (fig.) Gifva tvungen mening åt ett ord; långt ifrån söka skäl och bevis för en oriktig tydning; genom vidlyftiga och konstlade slutledningar söka bevisa något, som i sig sjelft är falskt. — Part. pass. *H-en* antager ofta adjektiv natur, t. ex.: *En h. metafor*, *likenelse*, *bevisning*. — *Härdragande*, n. 4. o. *Härdragning*, f. 2.

HÅRDSKALIG, a. 2. Som har hårdt skal.

HÅRDSATT, a. 1. *H. tackjern*, som är mycket hårdt och sprödt.

HÅRDSMÅLT, a. 1. 1) (om metall) Som ej lätt låter smälta sig. — 2) (om mat) Som ej lätt smälter i magen.

HÅRDSPÄND, a. 2. Svår att spänna. *En h. båge*.

HÅRDSÖFD, a. 2. Som vanligtvis ej lätt vaknar ur sin sömn.

HÅRDT, adv. 1) På ett hårdt sätt, med hårdhet. *Klappa*, *krama*, *bita*, *slå h.*, med eftertryck. *Ligga h.*, på någonting, som är hårdt för känseln. *Hålla h. i*, med kraft, med eftertryck. *Ligga h. på*, tynga på med eftertryck. *Sitta h. åt*, sitta åt, så att det tränger. (Fig. fam.) *Det sitter h. åt*, håller hårdt, har ganska stora svårigheter. *Draga h. åt*, så att det tränger. *H. snodd*, så att parterna ligga mycket tätt intill hvarandra. *H. spunnen tråd*, länge kringsnodd, så att den blifvit hård (jmförelsevis med annan lösare). *H. bakadt bröd*, som fått stå allt för länge i ugnen, så att det ej är nog mjukt. — 2) Högljud, med starkt ljud; så att något ger allt för starkt ljud. *Tala h.* *Spela h. på ett fortepiano*, med hårdt anslag. *Uttala h.*, med hårdt ljud. — 3) (fig.) a) Strängt, känslolöst. *H. tilltala*, *bestrafva*, *behandla*. — b) Svårt. *H. angripa*, *ansatt*. *H. anklaga*, för någon svår förbrytelse.